



A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.II.26/2021/6. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2021. évi november hó 19. napján megtartott nyilvános ülés
alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete miatt **Terhelt1** ellen indult
büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 13.B.22/2021/9. számú ítéletét az alábbiak szerint
változtatja meg:

Terhelt1 vádlott bűncselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés
bűntette kísérletének minősíti.

A vele szemben kiszabott büntetést 3 (három) év szabadságvesztésre és 3 (három) év
közügyektől eltiltásra súlyosbítja.

A szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését mellőzi. A
szabadságvesztés végrehajtási fokozatával, valamint a feltételes szabadságra bocsátás
legkorábbi időpontjával kapcsolatban a *szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén*
megállapítást mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéltét helyben hagyja.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizessen meg az államnak 29.235 (huszonkilencezer-
kettőszázharmincöt) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Kaposvári Törvényszék a 2021. április 27-én kelt 13.B.22/2021/9. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntette miatt 2 év – végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, illetve megállapította, hogy annak végrehajtása esetén a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a cselekmény vádtól eltérő minősítése miatt, annak a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntette kísérleteként történő értékelése végett, valamint – ezzel összefüggésben – súlyosbításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása és közügyektől eltiltás alkalmazása érdekében.
- [3] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján – a tényállás kisebb mértékű kiegészítésének indítványozása mellett – az ügyészség fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta.
- [4] A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 590. § (1) és (2) bekezdései alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, oly módon, hogy vizsgálta a tényállás megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását. Ezen túlmenően – a Be. 590. § (7) bekezdése értelmében – hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.
- [5] Ennek során az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlannak találta: az a vádlott személyi körülményeire vonatkozó részében hiányos, míg a cselekményt megelőző alkoholfogyasztást, illetve a sértett fejére mért ütés lehetséges következményeit illetően ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával. Ezért a másodfokú bíróság – figyelemmel a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtakra – a tényállást a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:
- [6] A vádlott nem büntetlen előéletű, miután a Siófoki Városi Bíróság a 2009. május 12-én jogerőre emelkedett 2.B.434/2008/13. számú ítéletével rablás büntettének kísérlete miatt 2 év 2 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Büntetéséből –feltételes szabadság kedvezményével – 2010. szeptember 22-én szabadult. A feltételes szabadság tartama 2011. szeptember 21-én járt le, büntetését a 2011. évi április hó 7. napjával kell kitöltöttnek tekinteni (*erkölcsi bizonyítvány a nyomozati iratok között*).
- [7] A vádlott tanú6 cím10. szám alatti ingatlanán, 2020. április 11-én 18 óra és 19 óra közötti időben szeszesitalt nem fogyasztott. A szóban forgó napon, korábban mindössze két pohár bort ivott meg, így a kora esti órákban nem volt ittas állapotban.
- [8] A sértett fejére mért ütés következtében – ugyanazon a helyen, ugyanazon eszközzel és erőfeszítéssel kivitelezett bántalmazást feltételezve – nagyobb méretű, illetve kiterjedésű

csonttörés, benyomatos csonttörés, agyzúzódás, keményagyhártya alatti vérömleny is kialakulhatott volna, amely már életveszélyes sérülésként határozható meg. Ez a sérülés az agyzúzódás, illetve a koponyaűri vérzés miatt traumás agyduzzanathoz, valamint – ezen keresztül – a légzési és keringési központok leállása folytán akár a sértett halálhoz is vezethetett volna. Az a körülmény, hogy a hozzávetőlegesen 1,5 kg tömegű vascsővel a homlokcsont bal oldalára nagy erővel végrehajtott ütés csak elmozdulás nélküli törést, illetve a törés alatt a bal oldali homloktájon, a homlokcsont belső lemezén kis kiterjedésű keményhártya alatti vérömlenyt és nem súlyosabb koponyaűri vérzést idézett elő, kizárólag a szerencsés véletlennek volt köszönhető *(szakértől igazságügyi orvosszakértő szakvéleményének kiegészítése a nyomozati iratok között)*.

- [9] Az ekként kiegészített és helyesbített tényállás most már mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

[10] **II.**

- [11] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírások megtartásával folytatta le, olyan részletességgel, hogy az ügy felderítéséhez és elbírálásához szükséges valamennyi – ténybeli és jogi – kérdésben megnyugtatóan állást lehetett foglalni. Nem vétett a Be. 607. § (1) bekezdésében, illetve a Be. 608. § (1) bekezdésében írt, feltétlen hatályon kívül helyezéshez vezető, vagy a Be. 609. § (1) bekezdésében meghatározott, lényeges hatással bíró és a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértést, mely az érdemi felülbírálat lehetőségét kizárta volna.

- [12] A múltbeli történések feltárását a rendelkezésre álló bizonyítékok alapvetően egyező tartalma könnyítette meg, ezen belül is az a körülmény, hogy a sértett utcai bántalmazását – lakásának udvaráról, illetőleg ablakából – két érdektelen személy megfigyelte. Így vált ismertté, hogy a cím10. szám alatti ingatlanból – köztözködő magatartása miatt – kiutasított, ittas állapotban lévő sértett a kiabálásával, mások szidalmazásával az utcán sem hagyott fel, hiába próbálták őt csendre inteni. Ezért indult utána tanú6 és a vádlott, ez utóbbi úgy, hogy kevéssel korábban egy vascsövet vett magához.

- [13] Mindez már a cím11. számú ház előtti útszakaszon történt, melyre a szomszédos épületekben tartózkodó személyeknek zavaratlan rálátása esett. Így tanú3 az udvaráról, míg tanú2 a lakásából figyelemmel kísérhette előbb a hangoskodást, majd azt, hogy a vádlott három ütest mért a sértett feje irányába, melyek közül az utolsó annak fedetlen koponyatetejét el is érte. A szóban forgó személyek látták az eszméletét veszített sértett földre zuhanását, illetve azt, amikor a vádlott az elkövetéshez használt eszközt az egyik ház udvarára bedobta.

- [14] Kevéssel később a helyszínre érkező nyomozó hatóság – szemle keretében – a vascsövet megtalálta és lefoglalta, míg az elszenvedett sérülések anatómiai elhelyezkedését és gyógytartamát az elsőfokú bíróság igazságügyi orvosszakértő bevonásával, meghallgatásával tisztázta.

- [15] Az ügy megítéléséhez nélkülözhetetlen bizonyítási eszközök felkutatása, összegyűjtése és beszerzése tehát maradéktalanul megtörtént, azok alapján a vád tárgyává tett cselekmény pontosan, ellentmondástól mentesen rekonstruálható volt.

- [16] A lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok között megtalálható erkölcsi bizonyítvány szerint a vádlott – erőszakos vagyon elleni bűncselekmény miatt – került már összeütközésbe a törvénnyel, büntetlen előéletűnek tehát nem tekinthető. Az ügyiratok egyező tartalma szerint a vádlott a közös alkoholfogyasztásban nem vett részt, ittas állapotba sem került, így az

elsőfokú bíróság határozatának [7] bekezdésében az erre való utalás téves. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság elmulasztotta az igazságügyi orvosszakértői vélemény körültekintő értékelését, melynek következtében nem tért ki a koponyatetőre mért nagy erejű ütés lehetséges élettani következményeire, illetve annak megjelölésére, hogy a súlyosabb eredmény milyen okból maradt el. Ezeket a részbeni megalapozatlansághoz vezető hibákat a másodfokú bíróság kiküszöbölte, így az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás – figyelemmel a Be. 593. § (3) bekezdésére – ezen helyesbítéssel és kiegészítéssel irányadóvá vált a másodfokú eljárásban.

[17]

III.

- [18] E tényállás szerint a vádlott – tanú6 kíséretében – a számonkérés és a megleckéztetés szándékával eredt a távozóban lévő, fennhangon kiabáló sértett nyomába. A vascsövet is az erőfölényének biztosítása érdekében vette magához, illetve azért, hogy tanú6 oldalán hatékonyan tudjon beavatkozni a kölcsönös dulakodásba. Ilyen előzmények után került sor a hazafelé tartó sértett megtámadására, bántalmazására.
- [19] A Btk. 22. § (1) bekezdése szerint nem büntethető az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges. A vádlottat, illetve a vele együtt lévőtanút azonban az utcán támadás nem érte és közvetlenül nem is fenyegetette, miután az ittas állapotban lévő sértett – noha kiabált és szitkozódott – tőlük egyértelműen távolodott, hazafelé igyekezett. Így az utcán már a vádlott volt az, akit támadó szándék vezetett, döntően azért, hogy a sértett bántalmazásával a hangoskodásnak véget vessen. Ilyen körülmények között büntethetőséget kizáró ok – jogos védelem – a vádlott vonatkozásában nyilvánvalóan nem állt fenn.
- [20] Ekként az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére.
- [21] Cselekményének a minősítése azonban nem felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak.
- [22] A vádlott egy 45 centiméter hosszúságú, hozzávetőlegesen 1,5 kilogramm tömegű vascsővel bántalmazta a sértettet, oly módon, hogy a szóban forgó eszközt marokra fogta, és azzal – két elhárított ütés után – végül nagy erővel, felülről lefele irányuló mozdulattal a sértett koponyatetejére sújtott. Jellemző volt annak erejére, hogy a sértett azonnal elvesztette az eszméletét és vérző fejsérüléssel a földre zuhant.
- [23] Közismert tény, hogy a koponya csonttrétege alatt életfontosságú, a központi idegrendszer működtetéséért felelős szerv található, mely – puha állományából is következően – rendkívül sérülékeny. Így az agy kisebb bevérzése, duzzadása már önmagában is visszafordíthatatlan folyamatot indíthat el, olyan élettani hatással, mely elkerülhetetlenül a légzési és keringési rendszer összeomlásához vezet. Ezzel a vádlott is tisztában volt, ennek tudatában indított nagy erejű ütest a sértett fejének felső részére, a koponyatetőre, egy kifejezetten kemény tárggyal, hengerelt vascsővel. Az elkövetéshez használt eszköz, az erő kifejtés mértéke és a célba vett testrész alapján tehát számolnia kellett azzal, hogy a cselekménye akár benyomatos, szilánkos csonttörést, traumás agyduzzanatot okoz, és így – ezen keresztül – halálos eredménnyel jár, melybe belenyugodott. Közömbössége a cselekmény elkövetése után tanúsított magatartásában is kifejezésre jutott, így abban, hogy az eszméletlen sértettet magára hagyta és a helyszínről eltávozott.
- [24] A halálos eredmény elmaradása kizárólag a körülmények szerencsés alakulásának, a véletlennek volt köszönhető.

- [25] A cselekmény tehát helyesen a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntette – Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti – kísérletének minősül.
- [26] Következésképpen az ennek megállapítására irányuló fellebbezés megalapozottnak bizonyult.

- [27] **IV.**
- [28] A vádlottal szemben irányadó büntetési tételkeret öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke tíz év.
- [29] A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság tévesen tárta fel, azok ismételt áttekintését ugyanakkor a cselekmény megváltozott minősítése is szükségessé tette.
- [30] Az elsőfokú bíróság súlyosító körülményként értékelte a támadó, útonálló elkövetést és azt, hogy a tettelegesség hosszabb gyógytartamú, veszélyes fejsérülést okozott. A vádlott ugyan a sértettet az utcán bántalmazta, ettől azonban a cselekmény – pusztán a helyszín alapján – még nem tekinthető útonálló jellegűnek. Az ugyanis ennél lényegesen összetettebb tevékenységet takar, mindenekelőtt azzal, hogy hosszabb várakozást, megfigyelést és lesből támadást feltételez, mely ismérvek a jelen ügyben nem voltak tettenérhetők. Ezen túlmenően a vádlott fellépése valóban támadó jelleggel bírt, de csak annyiban, amennyi az tettelegességhez, más személy megütéséhez – az általános közfelfogás szerint – nyilvánvalóan szükséges. Így ezeket a körülményeket nem lehetett külön felróni, míg a sérülés élettani következményeit a kísérlet enyhítő nyomatékának a meghatározásakor kellett figyelembe venni.
- [31] Súlyosító körülmény az, hogy a vádlott büntetett előéletű, visszaesőnek nem tekinthető bűnismétlő.
- [32] Ezzel szemben a vádlott javára értékelendő szándékának eshetőleges jellege, ténybeli beismerő vallomása és megbánást mutató magatartása, valamint az, hogy három kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik. A tettelegességhez vezető konfliktus kialakulásában az ittas állapotban lévő sértett provokatív, köztözködő viselkedése is szerepet játszott, így ez – a vádlott tekintetében – enyhítő körülmény, ahogyan az is, hogy a bűncselekmény kísérleti szakban maradt. Ez utóbbival összefüggésben azonban értékelni kellett azt, hogy a vádlott a sértett fejére mért ütéssel, a homlokcsont bal oldalán a szemkerettől egészen a koponyatetőig húzódó csonttörés előidézésével elindította a halálos eredményhez vezető folyamatot, így a kísérlet – büntetőjogi értelemben – befejezett, bár viszonylag távoli. Ennek meghatározásakor jutott jelentőséghez a tényleges gyógytartam, valamint a közvetett vagy közvetlen életveszély bekövetkezésének az elmaradása, így azok kiemelt szerepeltetése a büntetést befolyásoló tényezők között szükségtelen.
- [33] Az enyhítő körülmények nagyobb számára és nyomatékára tekintettel a másodfokú bíróság a szabadságvesztés mértékét – a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja alapján – a büntetési tételkeret alsó határánál rövidebb tartamban állapította meg. További – a Btk. 82. § (4) bekezdésében írt rendelkezés kimerítő alkalmazásán alapuló – mérséklésre ugyanakkor már nem látott törvényes indokot és lehetőséget, annak ellenére sem, hogy a bűncselekmény kísérleti szakban maradt. Mindezek alapján a szabadságvesztés tartamát három évben állapította meg.
- [34] Ez egyben azt is jelentette, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának – Btk. 85. § (1) bekezdése szerinti – felfüggesztéséhez szükséges feltétel már nem állt fenn. Hozzá kell azonban tenni, hogy a megváltozott minősítés mellett egyébként sem lenne indokolt a büntetés enyhítésére és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó anyagi jogi kedvezmények együttes alkalmazása.

- [35] A vádlott méltatlanná vált a közügyekben való részvételre, ezért a Btk. 61. § (1) bekezdése alapján – a Btk. 62. § (1) bekezdésében meghatározott keretek között – el kellett tiltani azok gyakorlásától. A mellékbüntetést tartamát a másodfokú bíróság a szabadságvesztéshez igazodóan határozta meg.
- [36] Ilyen körülmények között a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést, illetőleg a szabadságvesztés végrehajtási fokozatával, valamint a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával kapcsolatban a *szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén* megállapítást mellőzni kellett.
- [37] Eredményes volt tehát az ügyészség súlyosbítást célzó jogorvoslati kérelme is.
- [38] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság – a Be. 606. § (1) bekezdése alapján – az elsőfokú bíróság ítéletét a bűncselekmény minősítésére és a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó részében megváltoztatta. Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat – a Be. 605. § (1) bekezdése szerint – helybenhagyta, mégis azzal a pontosítással, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján börtön, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontján, az elkövetéshez használt eszköz elkobzása pedig a Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontján alapul.
- [39] A másodfokú bíróság a Be. 613. § (1) bekezdésében írtak szerint rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről.

P é c s, 2021. november 19.

Dr. Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr. Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 13.B.22/2021/9. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.26/2021/6. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2021. évi november hó 19. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr. Krémer László s.k.
a tanács elnöke